

Predvolilni razgovor v Škofji Loki

Le prizadevni in delovni odborniki

lahko zagotovijo uspešno delo skupščine

Franc Urevc

SKOFJA LOKA, 9. aprila — V zvezi s predvolilno aktivnostjo v škofjeloški komunam nam je v krajšem razgovoru FRANC UREVC, sekretar ObK ZKS in član občinskega političnega štaba za izvedbo volitev, takole povedal:

»Uvodoma naj omenim, da je bil začetek predvolilnih priprav v naši občini dokaj množičen: ko smo v zadnjih dneh marca začeli s terenskimi posvetovanji s predstavniki družbeno-političnih organizacij, ki so zajela nad 600 ljudi, so že krajevne družbeno-politične organizacije poslale nad 250 predlogov za kandidate v občinsko skupščino. Le-ta bo predvidoma štela 70 odbornikov, oba zbora po 35. V ožji izbor izmed teh je prišlo 88 kandidatov (med njimi 20 žensk), za splošni zbor in 76 (21 žensk) v zbor delovnih skupnosti. Po predlogih bo izvoljeno v obeh zborih občinske skupščine 25,7 odstotka žensk. Seveda bodo razpravljali o kandidatih občani na zborih volivcev (dnevi bodo določeni na seji ObLO v petek, 12. aprila), kjer utegnejo doživeti kandidatne liste precejšnje spremembe.«

● Po kakšnem merilu naj bi bili izvoljeni odborniki?

— »Menim, da bi občani izvolili izmed kandidatov tiste občane, ki bodo v bodoči občinski skupščini čim bolj delavni...«

● Doselej se je dogajalo, da so bili nekateri odborniki preobremenjeni z delom v raznih organizacijah. Preveliko število funkcij pa je mnogokrat oviralo odbornike pri uspešnejšem delu tudi v ljudskem odboru. Ali sodite, da se utegne to ponoviti?

— »Ne. Vsi odborniki, ki bodo izvoljeni v občinsko skupščino, se bodo morali odpovedati delu v drugih organizacijah in se omejiti le na tisto, ki je v tesni zvezi z delom in položajem odbornika. Po izvolitvi bodo odborniki razrešeni drugih dolžnosti, s čimer bo, kakor sem že poudaril, doseženo, da bo delo v občinski skupščini uspešno in nemoteno potekalo.«

● Ob koncu razgovora pa je Franc Urevc še poudaril, da bodo v teh dneh po gospodarskih organizacijah in na terenu še predavanja o ustavi in statutih delovnih organizacij, kakor tudi, da je dolžnost slehernega občana, da se prepriča, če je pravilno vpisan v volilni imenik, pa čeprav ga posebne komisije usklajujejo in dopolnjujejo. — S. Skrabar

Ob letošnjem prvem četrtletju v tržiški industriji

Predvidevanja niso uresničena

Največja odstopanja glede družbenega načrta v BPT in Peko — Izvoz je bil dosežen le s 16,5 odstotka, vendar položaj ni tako slab, kot kaže ta podatek — Jutri analiza tromesečnega gospodarjenja

Prva etapa letošnjega poslovnega leta je za nami. Povsod po delovnih kolektivih in v občinah prav te dni ugotavljajo uspehe in neuspehe tromesečnega gospodarjenja. Ponekod imajo oceno poslovanja v prvem četrtletju že

dokaj jasno in med temi je tudi tržiška občina.

Kako so tržiški delovni kolektivi v industriji dosegli svoje planske obveze v prvem četrtletju? Celotna proizvodnja v industriji znaša po vrednosti 2 milijardi in 611.977.000 dinarjev ali približno 160 milijonov dinarjev

Zadnje zasedanje Ljudske skupščine LRS četrtega sklica

Sprejet pomemben dokument - ustava Socialistične republike Slovenije

Ljubljana, 9. aprila — Ljudska skupščina Ljudske republike Slovenije je na današnjem zadnjem zasedanju četrtega sklica sprejela novo ustavo Socialistične republike Slovenije. Sprejeti pa so bili tudi — zakon o izvedbi ustave SRS, o volitvah odbornikov v občinske in okrajne skupščine, o volitvah poslancev v skupščino SRS, o določitvi volilnih enot za volitve poslancev v skupščino SRS, odlok o razpisu splošnih volitev v občinske in okrajne skupščine ter v republiški zbor in zbor delovnih kolektivov skupščine SRS, imenovali republiško komisijo za volitve in sprejeli odlok o razpustitvi skupščine LRS.

Na dopoldanski skupni seji obeh zborov so ljudski poslanci po sprejetju dnevnega reda poslušali obrazložitev predloga ustave SRS, ki ga je podal predsednik komisije za pripravo ustave SRS in sekretar CK ZKS MIHA MARINKO. Po njegovi obrazložitvi je v razpravi sodelovalo 11 ljudskih poslancev, med njimi tudi gorenjski poslanec MARTIN KOŠIR. Govoril je o značaju nove ustave SRS

za razvoj našega komunalnega sistema. Razprave o osnutku na Gorenjskem je ocenil za zelo uspele. Dejal je, da bodo morali statuti komun podrobneje urediti še vrsto vprašanj, ki zadevajo odnose med

komuno in delovnimi organizacijami; ti odnosi pa, da se morajo odvijati brez posebnega administrativnega omejevanja. Po končani razpravi poslancev je član IS LRS

Nadaljevanje na 2. strani 1

Izpolnjevanje letošnjega družbenega načrta

Težave na startu

V jeseniški in tržiški občini nepredvidene ovire

V januarju in februarju, kakor kažejo zbrani podatki, je prav tako zanihala proizvodnja kot vsako leto. Kot prejšnja leta je tudi letos pokazal kazavec fizičnega obsega proizvodnje rahel padec, kar se potem — po stalnih izkušnjah — počasi dviga na normalni nivo in doseže svoj višek v zadnjih mesecih v letu. Čeprav smo letos po vseh kolektivih zavestno hoteli preprečiti te težave na samem startu pri izpolnjevanju letnega družbenega načrta, nam to ni uspelo.

Razen drugih težav — predvsem hitre evidence, oskrbe s surovinami in podobno — je v začetku izpolnjevanja letošnjega družbenega načrta nastopila tudi huda zima, ki je močno ovirala promet in nekatera zunanja dela. Tako je močno ohromela gozdna proizvodnja in odvoz lesa, nastale so težave pri preskrbi s premogom itd. Te težave so imele svoje posledice v vsem ostalem gospodarstvu.

Končni izid je tak, da v jeseniški in tržiški občini niso v prvih dveh mesecih dosegli niti fizičnega obsega proizvodnje kot v istem obdobju lani, ker je bilo celotno

gospodarstvo na Jesenicah za 9 odstotkov in v Trziču za 4 odstotke pod lansko proizvodnjo v prvih dveh mesecih. V kranjski in loški občini je doseženo povečanje za 4 odstotke, v radovljiški pa 2 odstotka fizičnega obsega proizvodnje v prvih dveh mesecih letos v primerjavi z istim obdobjem lani.

Za jeseniško gospodarstvo je bila pač odločilna proizvodnja v Zelezarni, ki je ekonomski temelj občine. Čeprav je bila Zelezarna v tem času precej dobro založena s surovinami, pa ji je vendar povzročilo težave pomanjkanje iz uvoza. Posledica je bila v zastoju proizvodnje pocinkane pločevine, žice in drugih pocinkanih izdelkov. V tržiški občini pa so nastale nepredvidene ovire v tovarni Peko, ki je kot ena izmed največjih tamkajšnjih tovarn dosegla le 93 odstotkov lanske proizvodnje v istem obdobju, in v ZLIT, kjer pa je bil ta izpad še občutnejši.

Razen imenovanih tovarn so v prvih mesecih nastale večje objektivne ovire tudi v tovarni Plamen v Kropi, kjer so dosegli le 73 odstotkov fizičnega obsega proizvodnje v primerjavi z istim obdobjem lani, v LIP Češnjica 67 odstotkov, v Seširju Skofja Loka 87 odstotkov in v TIO Lesce 50 odstotkov fizičnega obsega proizvodnje v primerjavi s prvima dvema mesecema lani.

Čeprav je skupni uspeh v okviru celotnega okraja dokaj ugodnejši, saj kaže povečanje fizičnega obsega proizvodnje za 5 odstotkov v primerjavi s prvima dvema mesecema lani, pa je še bolj obetajoče to, da pa se je v primerjavi

s povečanjem proizvodnje zmanjšalo število zaposlenih za 2 odstotka. To pomeni droben, toda začetni uspeh pri naporih za racionalnejšo koriščenje mehanizacije, strokovnega in organizacijskega dela ter skladno zmanjševanje fizičnega dela v našem gospodarstvu. — K. M.

PRIPRAVE NA OBČINSKE PLENARNE TURISTIČNE KONFERENCE

Olepšava krajev in informacijska služba

GORENJSKA TURIST. ZVEZA KRANJ pripravlja za prihodnji teden druge občinske plenarne konference turističnih družbenih organizacij. Prve take konference pred nekaj meseci so namreč zelo uspele in so se izkazale kot primerna oblika povezovanja turističnih društev in zveze, izmenjave izkušenj in prenašanja nalog.

V torek, 16. aprila, se bodo v Škofji Loki sestali predstavniki turističnih družbenih organizacij z območja občine Skofja Loka, v sredo bo konferenca v Radovljici, v četrtek v Kranju za občini Tržič in Kranj, v petek pa na Jesenicah.

Na vseh konferencah bodo pregledali sklepe zadnjih konferenc, med katerimi so bili, kot se spominjamo, posebno pomembni predlogi o finansiranju turističnih družbenih organizacij. Pomenili se bodo tudi o pripravah za letno sezono 1963, v katerih bodo turistična društva med drugim prevzela določene naloge v zvezi z olepšavo krajev in informacijsko službo. V Radovljici bo ob tej priložnosti ustanovni občni zbor občinske turistične zveze, na dnevnem redu konference v Kranju je razdeljevanje dotacije ObLO Kranj turističnim društvom in razprava o perspektivnem planu občine Kranj od leta 1961 do 1965. V Škofji Loki so prvima dvema točkama splošnega dnevnega reda dodali še obravnavo sestave predloga perspektivnega plana razvoja turizma na območju občine in problematiko turističnih društev v Soški dolini. — S.

Na vseh konferencah bodo pregledali sklepe zadnjih konferenc, med katerimi so bili, kot se spominjamo, posebno pomembni predlogi o finansiranju turističnih družbenih organizacij. Pomenili se bodo tudi o pripravah za letno sezono 1963, v katerih bodo turistična društva med drugim prevzela določene naloge v zvezi z olepšavo krajev in informacijsko službo. V Radovljici bo ob tej priložnosti ustanovni občni zbor občinske turistične zveze, na dnevnem redu konference v Kranju je razdeljevanje dotacije ObLO Kranj turističnim društvom in razprava o perspektivnem planu občine Kranj od leta 1961 do 1965. V Škofji Loki so prvima dvema točkama splošnega dnevnega reda dodali še obravnavo sestave predloga perspektivnega plana razvoja turizma na območju občine in problematiko turističnih društev v Soški dolini. — S.

Da bi se te nestabilnosti odpravile in preprečili nesorazmeren porast cen, je potrebno omogočiti

Nadaljevanje na 2. strani 2

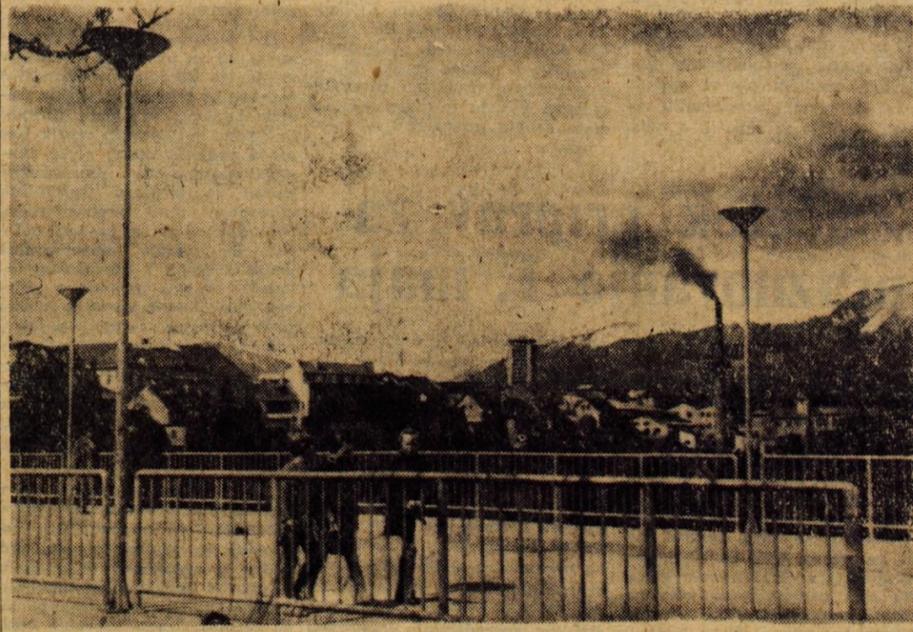
Spei manj domačih gostov

Iz poročila o gibanju gospodarstva v okraju Ljubljana je razvidno, da je bilo v februarju letos v primerjavi z istim mesecem lanskega leta v naših gostiščih 614 manj gostov in 8182 manj nočitev. Pri gostih pomeni zmanjšanje 4,6 odstotka, pri prenočitvah pa 13,7 odstotka. Na tako znižanje je, kot navaja poročilo, najbolj vplivalo manjše število obiskovavcev gorenjskih turističnih krajev. Le v kranjski občini omenjene številke niso manjše, kot so bile lansko leto v istem času.

V klimatskih zdraviliščih v jeseniški občini se je priliv gostov zmanjšal za polovico, kar gre verjetno pripisati spremembi predpisa o pošiljanju zavarovancev v

narayna zdravilišča. Sicer pa so v vseh krajih zabeležili le manjše število domačih gostov, medtem ko je bil obisk tujcev kar zadovoljiv. Teh je bilo v februarju posebej veliko v radovljiški in jeseniški občini. Število tujih gostov je naraslo za 14,5 odstotka, število njihovih nočitev pa za 29 odstotkov, čemur so prav gotovo vzrok ugodne snežne razmere, zanimive FIS tekme v Kranjski gori ter ostale privlačnosti, ki jih nudijo del Gorenjske.

Povprečna doba gibanja se je znižala za 11 odstotkov in znaša dobre tri dni na gosta. Med tujimi gosti je največ Italijanov, Avstrijcev in zahodnih Nemcev.

Spomladanska razglednica s otroki, novim mostom, starim mestom in nebotičnikom...

Na kratkem valu

● **RADOVLJICA** - V petek, 5. aprila, so na seji predsedstva občinskega sindikalnega sveta prebrali rezultate občinskih zborov sindikalnih podružnic, nato pa stanje skladov za zdravstveno zavarovanje. Skleptali so, da bo v prvi polovici maja seminar za predsednike in tajnike sindikalnih podružnic, sklicevali pa bodo tudi nove posvete o statutih delovnih organizacij. V četrtek bo razširjeni plenum ObSS o volitvah, obravnavali pa bodo tudi stanje proizvodnje v prvem tromesečju.

● **BOHINJSKA BELA** - Mladinska igravska skupina Svobode Bohinjska Bela se je preteklo nedeljo predstavila domačemu občinstvu z Ingolicevim odrskim delom Tajno društvo PGC. Mladi igravci pod vodstvom režiserja Stanika Piška so kar dobro uspeli. Mladinska sekcija Svobode je delavna že vrsto let. V tem času je pripravila za oder več mladinskih del. Mlade igravce uspešno vodi nekdanji igravec Stanko Pišek. Letos praznuje svojo 60-letnico, pa se še vedno z veliko vnamo in veseljem ukvarja z mladino.

● **BLEJ** - Letošnja zimska sezona je bila precej boljša od prejšnjih. Skupno število nočitev je naraslo od 7372 v lanskem zimskem obdobju, ki zajema december 1962 ter januar in februar 1963. Število inozemskih nočitev pa je od lanskim 1331 naraslo letos na 2175. Na povečanje števila je vplivalo ugodno zimsko vreme, pa tudi razne filmske ekipe so bivalo na Bledu skoraj vso zimo.

● **RADOVLJICA** - Na celotnem območju radovljiške komunne pripravljajo te dni akcijo za zbiranje prispevkov za gradnjo Prešernove kočice na Stolu. V tej akciji bodo sodelovale organizacije Zveze borcev, planinska društva pa tudi pionirji in mladina po solah. Pobudo za gradnjo so dali partizani - borci in člani Planinskega društva Jesenice, sredstva za gradnjo pa bodo zbirali po vsej Gorenjski.

»Praksa je več kot teorija« pravilo gojenec kmetijske šole v Poljčah, ki jih je fotoreporterjev objektivi našel pri obrezovanju ribezovega nasada. Lani je 2 ha tega nasada dalo okroglo 2 milijona din dohodka

Razširjeni posvet izvršnega odbora SZDL Radovljica

Za smotrno delitev dela

RADOVLJICA - Po priporočilu glavnega odbora SZDL Slovenije so sklicali v Radovljici minul ponedeljek, 8. aprila, razširjeno sejo izvršnega odbora SZDL občine

RADOVLJSKA KOMUNA

Radovljica. Razen članov sta pri posvetu sodelovala tudi predsednik glavnega odbora Socialistične zveze Slovenije **ALBERT JAKOPIČ-KAJTIMIR** in sekretar okrajnega odbora SZDL Ljubljana **Miro**

Gošnik. Obravnavali so sklepe občinske konference in govorili o poteku priprav za volitve. Razprava je zajela predvsem področja gospodarstva, urbanizma, gostinstva in turizma ter kmetijstva.

Osnovno vprašanje v samih gospodarskih organizacijah je smotrna delitev in dobra organizacija dela znotraj podjetja. Prav od dobre razporeditve vseh sposobnih umskih sil je v največji meri odvisen uspeh dela. To velja za vodilni kader bodisi v vodstvu vsake delovne organizacije ali ekonomske enote kakor seveda tudi za samo delitev dela v proizvodnji. Povsem zgrešeno je, če smo

sposoben strokovni kader preveč orientiral v administrativno in organizacijsko delo, namreč da bi se predvsem posvečal neposrednim proizvodnim problemom, pa naj bo to v industriji, gozdarstvu, kmetijstvu ali drugod. Drugo je vprašanje delitve sredstev znotraj delovne organizacije. Tudi pri tem važno opravilo bi morale imeti več pristojnosti ekonomske enote in obrati na delovnem območju sredi komunalnih skupnosti. Nikakor ni prav, če vso odgovornost in izključno pristojnost prepuščamo centralnim delavskim svetom. Ekonomske enote oziroma obrati bi z večjo dejansko samostojnostjo pri razpolaganju s sredstvi močnejše vplivale na oblikovanje ter organizacijsko in ekonomsko krepitev krajevne skupnosti, ker bodo na svojem območju nasle boljše stike s krajevnimi samoupravnimi činitelji.

Sirjenje socialističnega sektorja v kmetijstvu je ena glavnih nalog kmetijskih združenj. Že v prihodnjem razdobju naj bi pridobile 200 ha zemljišč od zasebnih proizvajalcev, zlasti pa bodo morale zadruge posvečati večjo skrb obratnim predelom občine.

Na posvetovanju so razpravljali tudi o turizmu, gostinstvu in o kadrovanju v teh panogah. Zelo odločno in odkrito so postavili vprašanje, kakšen mora biti lik vodilnega gostinskega delavca - direktorja. Ne zadostuje le gostinsko solan človek, marveč je potreben na takem mestu dober ekonomist in široko razgledan družbeni delavec. Takšnega kadra pa nam, razumljivo, ne dajejo samo šole, marveč ga oblikuje naša vsakdanja praksa, obenem pa ga terjajo današnje potrebe. Razumeti je treba dejstvo, da je prav od vodilnega kadra v veliki meri odvisen promet in sploh rezultat dela.

Se eno posebnost so na posvetovanju močno poudarili, namreč potrebo, da se morajo organizacije SZDL pri svoji družbeni dejavnosti čimprej odpreti prakse sestankovanja. Usmerjati pa se morajo na dejansko delo v sekcijah in za to določena področja dejavnosti ter na javne tribune. Vse pobude morajo biti usmerjene na poglobljeno delo, na analizo obstoječih družbenih razmer in ekonomskih činiteljev. Smotrno in zavestno je potrebno usmerjati vse družbene sile: društva, organizacije in organe samoupravljanja ter z njimi delati, ne pa ukazovati ali dajati direktive. Nekateri dobri rezultati takšne prakse so se na območju radovljiške komunne že pokazali. Najbolje pa bomo naše nove metode dela lahko preizkusili v razgibani predvolilni dejavnosti. - J. B.

Seminar SZDL

TRZIC - Pretekli teden je bil tu tridnevni seminar za člane IO ObO SZDL Tržič in za predsednike vseh krajevnih organizacij Socialistične zveze. Na seminarju, ki je bil v klubu gospodarstvenikov, so obravnavali probleme in perspektive industrije, turizma in kmetijstva v tržički občini, razen tega pa so razpravljali tudi o nalogah krajevnih skupnosti, občinskem statutu in pomenu statutov krajevnih skupnosti, o organizacijsko političnih problemih in nalogah Socialistične zveze ter pripravah na volitve. - B.

Izkušnje naših kolektivov

Delavec ima prednost

Problemi, o katerih so največ razpravljali člani kolektiva LIP Bled ob izdelavi statuta

- Člani kolektiva Lesnoindustrijskega podjetja Bled, ki so razmeščeni v obratih v Bohinjski Bistrici, Rečici, Mojstrani in
- Podnartu, bodo te dni prejeli predlog statuta svojega podjetja.
- Nato pa se bodo začele zaključne razprave o tej njihovi ustavitvi.

Začelo se je januarja in nadaljevalo v februarju. Takrat so postavili glavne osnove. Organizirali so tridnevni seminar za vse člane samoupravnih organov, za tehnično vodstvo in člane vodstev organizacij v kolektivu. Tako so na seminarju načrtno razpravljali o posameznih najvažnejših problemih, ki naj bi jih upoštevali v statutu. Slo je za vprašanje statusa tega podjetja, discipline in odgovornosti posameznika in organov, organizacij in služb, organizacijske osnove podjetja, gospodarjenja, oblike in vloge samoupravnih organov, statusa družbeno-političnih organizacij v podjetju, odnosa podjetje - komuna in podobno.

Razprave o vseh teh in drugih problemih so izhajale iz njihovega stanja, iz dosedanje prakse, iz potreb in razmer. Razprave so bile zelo živahne. Se bolj živahni pa so bili nato razgovori v posameznih obratih oziroma ekonomskih enotah, ko so udeleženci seminarja

Lesna moka v obratu Soteska sodi med uspešne finalne izdelke

tolmačili in zagovarjali posamezna stališča - izoblikovana na seminarju. Vse to je dalo osnovo za sestavljanje prvega ogrodja novega statuta.

Glavne razprave pa se bodo začele sedaj v aprilu. Kolektivu bodo posredovali celotni tekst statuta. Razprave o tem pa bodo organizirali po manjših skupinah, po možnosti po izmenah, tako da ne bi bilo več kot dvajset, trideset udeležencev pri razpravi. Tako bodo delavci lažje »prišli do besede«. Širše razprave po ekonomskih enotah ali celo po obratih pa bodo organizirali le, če se bo pokazala potreba. Tako mislijo, da bodo prejeli še zadnje pripombe in predloge ter zaključili končno redakcijo statuta do maja meseca in ga predložili v odobritev.

Ena izmed prvih izkušenj v začetnih razpravah je bila, da statut ne sme zahajati v podrobnosti. Čim več so razpravljali in razglabljali o posameznih problemih, tem bolj so prihajali do ugotovitve, da bi podrobno določanje posameznih stvari spremenilo ta akt v ozek predpis za trenutne potrebe. S tem pa bi statut postal ovira razvoju oziroma bi ga morali nenehno spreminjati. Zato so se odločili za to, da statut daje le osnovne smernice, po katerih je potrebno skladno z nadaljnjim razvojem izdelovati ustrezne odločbe in predpise.

Izmed vseh problemov pa, ki so jih delavci največ omenjali v dosedanjih razpravah in zahtevali, da se jim nakaže dolgoročnejša smer, so bili značilni zlasti trije: odnos med ekonomskimi enotami, skrb za starejše delavce in varstvo otrok ter končno odnos z gozdnim gospodarstvom.

Podjetje namreč obsega obrat »Tomaža Godca« v Bohinjski Bistrici s tremi ekonomskimi enotami, obrat Rečica z dvema ekonomskima enotama, obrat v Podnartu z dvema EE in obrat v Mojstrani s tremi EE. Med temi obrati je prišlo v zadnjem času do različnih pogledov: vsak se je čutil zapostavljenega. Na raznih sejah delavskega sveta podjetja in na drugih oblikah razgovorov v okviru podjetja je bilo dostikrat slišati očitke, češ kakaj drugi dobivajo najljepši les, kakaj mi nimamo na razpolago hlodovine kot drugi itd. Določena omejitev sečnje in težnje po smotrnejši obdelavi lesa so povzročale trenja med obrati. Začela se je uveljavljati beseda »vsem enak«, vsi moramo imeti delo itd. Zato je bilo treba nekaj reči, usmeriti to stvar v samem statutu, kakaj ta trenja nikakor niso utrjevala kolektiv kot celoto.

Razprave o tem so bile in morda bodo še. Izoblikovalo pa se je stališče, da ima pri kvaliteti in kvantiteti lesa prednost tisti, ki bo iz tega lesa ustvaril največjo vrednost. Ob tem so ugotavljali, da so vsi v kolektivu ne glede na ekonomsko enoto in obrat zainteresirani za uspeh podjetja kot celote in da je čim boljša finalna obdelava lesa vsem v korist.

O varstvu otrok in o drugih socialnih problemih so prav tako mnogo razpravljali. Nekatere izmed teh stvari bodo upoštevali pri oblikovanju posebnega poglavja o nalogah in mestu podjetja v sklopu komunne, kakaj mnogih stvari se ne da reševati v ožjem okviru in še zlasti ne v njihovem primeru, ko imajo raztresene obrate no številnih krajih. Kar pa se tiče starejših delavcev, ki ne dosežajo več norme in imajo zato nižjo osnovo za pokojnino, so menili, da je to krivično in zahtevali, naj bi takim delavcem na neki način pomagali.

Najbolj pa so bile zanimive nekatere razprave okrog organizacijske osnove tega podjetja in sodelovanja z gozdnim gospodarstvom. Niso mogli razumeti, da je to sodelovanje tako slabo med tema dvema podjetjema, čeprav imajo toliko skupnega.

- Te in druge probleme, ki so jih delavci iskali, so vneli v predlog statuta, ki je dokument dosedanjih izkušenj in napotilo
- za nadaljnji razvoj. Dokončno besedo o vsem tem pa bodo spregovorili delavci še ta mesec. Osnovna težnja je, da se omogoči in zagotovi delavcu-proizvajalcu pravo mesto v proizvodnji in samoupravi. - K. Makuc

Gostinski šolski center na Bledu je pred nedavnim odkupil za internat gojencev stanovanjsko hišo na Prešernovi cesti. Zal pa zgradba ne služi povsem osnovnemu namenu. V petih zelo majhnih spalnih prostorih spi 52 gojencev. Postelje imajo zaradi prostorne stiske razmeščene po vojaško - v nadstropjih. Kljub temu pa ne ostane v spalnica niti toliko prostora, da bi vanje postavili dovolj omar za obleke. Teoretični pouk imajo v dveh premajhnih učilnicah. V istem poslopju, kjer živijo in dela 52 gojencev v pogojih, ki ne ustrezajo zdravstvenim niti kulturnim zahtevam, pa so našli prostor za stanovanja, v katerih prebivajo kar 4 stranke. Upravičeno se sprašujemo, kakšnemu namenu služijo to poslopje in kdo je odgovoren za takšno stanje v internatu gostinske šole Bled.

Trgovino približati potrošnikom

Preteklo nedeljo dopoldne je bila v dvorani Svobode v Tržiču otvoritev razstave pohištva in notranje opreme trgovskega podjetja »Preškrba« iz Tržiča. Za razstavo, ki bo odprta do vključno prihodnje nedelje, je med Tržičani in Tudi okolici veliko zanimanja. Med obiskovalci so tudi številni resni kupci, s katerimi je podjetje sklenilo že precej kupčij. Namen tokratne razstave, na kateri si obiskovalci lahko tudi kupijo razstavljene predmete, je predvsem v tem, da bi »Preškrba« pokazala potrošnikom vse svoje

tudi v Tržiču prejevali občasn timeriški sejum, prvi pa naj bi bil že letošnje poletje. V razstavem prostoru smo se srečali tudi s tovarišico Kuharjevo iz Jelendola. O razstavi pohištva in notranje opreme je dejala takole:

Ali že veste, da ...

... bo ta mesec zasedal plenum ObSS Tržič. Na plenumu bodo razpravljali o strokovnem in družbeno-ekonomskem izobraževanju, ocenili bodo stanje glede znanstveno-raziskovalnega dela in analizirali kadrovske stanje v občini.

... bo danes ob 19.30 v Cankarjevem domu v okviru tržičke Delavske univerze predaval prof. Stojan Plesničar. Govoril bo o obrambi pred radioaktivnim sevanjem. (Predavanje bo spremljal tudi diaprojektiv.)

... je pred dnevi zavod za zaposlovanje delavcev priredil tekmovanje o poznavanju poklicev. Tekmovalo je 23 učencev šol z območja tržičke občine; izmed vseh nastopajočih pa se jih je sedem s pokazanim znanjem uvrstilo na republiško tekmovanje, ki bo predvidoma 23. aprila v Ljubljani.

»Zamisel je odlična. Sedaj vsaj vemo, kaj potrošniki lahko kupimo kar v Tržiču, ne da bi morali v Kranj ali celo v Ljubljano. Priporočljivo bi bilo, da bi bile podobne razstave, ki imajo že tudi v našem mestu, pogostejše.« - B. F.

... je bila pretekli petek dvorana v Cankarjevem domu prejemajna, da bi lahko sprejela vse Tržičane, ki so hoteli slišati »Vesele hribovce« in goste s Koroske - ljubljanski trio. ... Je izšla tretja številka »Kriškega soljarja«. Vsebinsko tokratne številke je opredeljena na dvoje področij: poklicno usmerjanje in mladinske delovne brigade.

... je uspela nekaterim bralcem »Glasa«, predvsem tistim, ki so zaposleni v BPT, dobra prvopriprilka šala z našim stalnim dopisnikom iz Tržiča. Informirali so ga, češ da bo 7. aprila v Ljubljani velika spomladanska modna revija, na kateri bo sodelovalo tudi podjetje BPT. Potegavščina jim je uspela, saj je bila v »Glasu« tudi objavljena takšna vest, čeprav revija sploh ni bila predvidena. K sreči pa je naš sodelavec uvidel, zakaj gre, in se ni podal na pot v Ljubljano.

TRŽIŠKI VESTNIK

blago, ki ga ima sicer tudi v prodajalnah na prodaj, vendar pa si ga potrošniki ne morejo ogledati, ker je večina prodajaln v majhnih prostorih. O tem, kako so Tržičani sprejeli takšno obliko trgovine, nam je direktor »Preškrba« Jože Mokorel povedal naslednje: »Za prvi dan je bilo za našo razstavo nepričakovano veliko zanimanje. Dvorana je bila skoraj prejemajna, da bi lahko sprejela vse obiskovalce. Podobno je bilo tudi ostale dni. To kaže, da smo tržičkim potrošnikom ustregli in da bomo z razstavo imeli tudi komercialni uspeh. Zato se bomo še bolj temeljito lotili zamisli, da bi

LOŠKI DELAVEC

Iz obeh dolin

● V PETEK SEJA OBLO — Pojutrišnjem se bodo sestali odborniki obeh zborov z dokaj pomembnim in obširnimi dnevnimi redom. Razpravljali in sprejeli bodo vrsto odlokov. Med drugim tudi v zvezi z bližnjimi volitvami: o vodilnih enotah, voliščih, določili dneve zborov volivcev, razpravljali pa bodo tudi o odloku o občinskih dokladi. Pričakovati je, da bodo odborniki razpravljali o gospodarstvu, zakaj predsednik ObLO bo seznanil odbornike z gospodarstvom v prvih treh mesecih letošnjega leta.

● IZPITI — Pretekli torek (2. aprila) je 33 udeležencev tečaja za pridobitev osnovnega znanja o higieni živil v Železnikih dokaj uspešno opravljalo izpite. Včeraj pa je 20 delavcev trgovske, živilske in gostinske stroke iz Poljanske doline opravljalo izpite v Gorenji vasi. Tečaja je priredila Škofjeloška Delavska univerza.

● SKUPŠČINA STUDENTOV — V nedeljo je bila letna skupščina pokrajinskega kluba študentov Škofjeloške občine, ki se je udeležilo nad 40 članov. Sprejeli so obširen program dela in izvolili nov 9-članski odbor, 4 vodje komisij in 3-članski nadzorni odbor. Da bo delo kluba uspešno potekalo, so sklenili, da bo treba najprej posvetiti vso skrb pridobivanju lastnih prostorov, v katerih bodo uredili tudi študijsko knjižnico.

● »SOLA ZA ŽIVLJENJE« — V ponedeljek se je v »Jelovici« začela »sola za življenje«, ki jo je priredila Delavska univerza Škofja Loka. Predavanja, ki bodo dvakrat na teden (sola pa bo trajala poldrugega mesec) bodo poslušali tudi mladinci zaposleni v LTH, ki stanujejo na Trati.

Ploščad okoli zgodovinskega plavža v Železnikih, bodo preuredili v park, »otroško igrišče« pa naredili drugje

Planinska postojanka na Blegošu

POLJANE — V Poljanah nad Skofjo Loko je v zadnjem času vedno več zanimanja za planinsko dejavnost. Pred kratkim so ustanovili samostojno planinsko skupino 32 članov in članic, ki bo delovala v sklopu PD Skofja Loka. Po dogovoru z matičnim društvom bo skupina poljanskih planincev skrbela za planinsko dejavnost na področju Blegoša. Sklenili so že, da bodo še letos odprli 200 m pod vrhom Blegoša (1663 m) skromno planinsko postojanko, ki bo odprta po potrebi oz. ob sobotah in nedeljah. Postojanko bodo preuredili iz zapuščene stajanje, ki jo je v ta namen odstopila KZ Gorenja vas. Dela bodo opravili člani sami s pomočjo mladinske delovne brigade med šolskimi počitnicami. Postojanka bo odprta že letos.

Nova postojanka — čeprav skromna — bo pomembna za razvoj planinstva, ker bo turistom odprla planinsko območje Blegoša. — R.

Praznovanje tedna mladosti in 1. maja

JESENICE — Plenum občinskega komiteja ZMS na Jesenicah, ki je bil v petek, 5. aprila,

JESENIŠKI KOVINAR

je bil namenjen predvsem pripravam za praznovanje tedna mladosti, ki bo od 18. do 25. aprila in praznovanju 1. maja. Dobljeni del razprave so posvetili sprejemu pionirjev iz 7. razredov osemletk v mladinsko organizacijo. Ze v tem tednu bodo spozumno s šolami organizirali za vse novosprejele mladince občinska predavanja o vlogi mladih med NOB in danes.

Plenum je potrdil tudi celotni program praznovanja tedna mladi,

ki je sestavni del programa društva LT oziroma »pionirskih iger«. Posebno zadolžitev so sprejeli mladinci iz trgovskih podjetij; njihova naloga namreč je, da kar najlepše uredijo izložbena okna in s tem dajo še večji poudarek mladinskemu praznovanju. — Z. A.

Tudi marca nad planom

JESENICE — Kakor v februarju je Železarna Jesenice tudi v marcu presegla plan blagovne proizvodnje za 3,4 odstotka. Najvišji procent (158,2) je dosegla težka proga. Plana skupne proizvodnje pa tudi v marcu v jeseniški Železarni niso dosegli in je znašala proizvodnja 96,8 odstotka. V topilnicah so dosegli skupno proizvodnjo 97,2 odstotka, v valjarnah 95,9 odstotka in v predelovalnih obratih 98,9 odstotka. Vzroki, da niso dosegli plana skupne proizvodnje, so bili objektivni. Visoka peč št. 2 je bila v glavnem v remontu. Na težki progi je bil zastoj zaradi okvare valjčnega stojala, na lahkih progah pa zaradi pomanjkanja vodne energije. Valjarna 2400 je imela okvaro na generatorju, popravilo potisne peči in izpad električne energije. V valjarni 1300 so imeli težave zaradi pomanjkanja delovne sile, v predelovalnih obratih zaradi bolezenske odsotnosti, v cevarni zaradi pomanjkanja cinka in v elektrodnem oddelku zaradi pomanjkanja uvoznih surovin. Razumljivo je, da zaradi navedenih težav kljub dobri volji članov kolektiva skupne proizvodnje niso mogli doseči; so pa prepričani, da bodo v aprilu težave manjše. Kolektiv elektropeči pa je v marcu s 1454 tonami dosegel proizvodnjo in prekoračil dosedanj mesečni rekord za 129 ton. — U.

Obmejna stavba pred dograditvijo

JESENICE — Nedavno so pričeli z gradbenimi deli na novem obmejnem poslovnem posloju na Podkorenskem sedlu, ki so jih prekinili med zimo. Moderno posloj so že zastekli in so dela v zaključni fazi. Prav tako so v zaključni fazi gradnje prehodi oz. pokriti peroni za prehode. Stavba, ki je stala 150 milijonov dmarjev, bo izročena prometu junija.

Predvolilne priprave v kranjski občini

Zbori volivcev po 20. aprilu

Na tretji redni seji občinskega odbora SZDL v Kranju, ki je bila v ponedeljek, so razpravljali o pripravah na volitve. Po uvodnih besedah predsednika občinskega odbora SZDL Vilja Tomata so

delje, 15. aprila. Na seminarju naj bi seznanili udeležence z najvažnejšimi nalagami v pripravah na volitve. Kar se tiče propagandne dejavnosti, naj bi ta ne bila usmerjena na volitve, marveč k pregledu doseženih uspehov delovnih ljudi v zadnjem obdobju.

KRANJSKI GLAS

navzoči ugotavljali, kako delujejo krajevne organizacije, kako je treba tolačiti merila za izbrlo kandidatov ter razpravljali o konkretnih organizacijskih pripravah za ta veliki politični dogodek. Kot predvidevajo, bodo zbori volivcev od 20. IV. do 5. V., se pravi tri tedne pred volitvami. Na teh zborih bodo volivci na pobudo SZDL razpravljali o merilih in izbirali ter glasovali o kandidaturah. Po končanih zborih volivcev so predvidena do 16. maja širša predvolilna zborovanja in sestanki.

Kot ena izmed prvih priprav v tej občini bo enodnevni seminar za občinski politični aktiv. Ta seminar bo predvidoma v ponedeljek, 15. aprila.

Na mladinski delovni akciji

KRANJ — V letošnjem letu bo na zvezni mladinski delovni akciji pri izgradnji avtomobilske ceste sodelovalo tudi 171 mladincev in mladink z Gorenjskega, od teh 160 dijakov srednjih strokovnih šol. Dijaki tekstilnega šolskega centra iz Kranja bodo ustanovili svojo brigado, ki bo nosila ime »GORENJSKA MLADINSKA DELOVNA BRIGADA STANETA ZAGARJA«. Drugo brigado pa bodo sestavljali ostali dijaki kranjskih srednjih šol, dijaki Skofje Loke in iz občine Vič-Rudnik.

V kranjski občini letos ne bo MDB razen manjših lokalnih, ki jih bodo organizirali mladinski aktivni oziroma krajevne organizacije ZM za krajevne potrebe. Za prihodnje leto pa je v Kranju spet predvidena večja mladinska delovna akcija. — C.

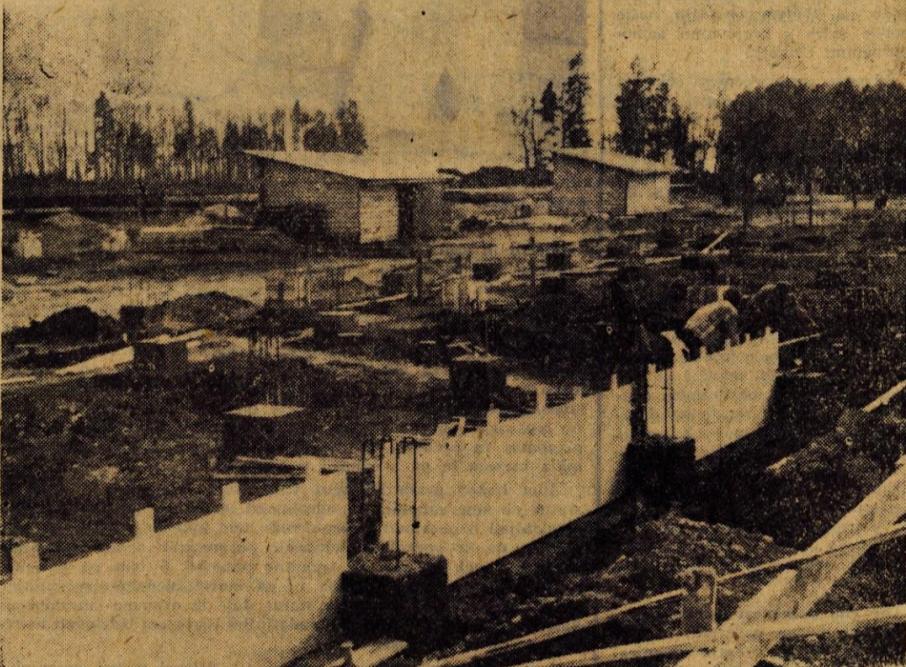
Omenjali so še druge organizacije, ki bodo sodelovale v predvolilni dejavnosti, zlasti pa konferenca za družbeno aktivnost žena, aktivni mladine, Združenja borcev in seveda sindikalne organizacije itd. Hkrati naj bi v predvolilno dejavnost zajeli vse prireditve dneva mladosti, prvomajske proslave in drugo.

K. M.

Gozdni delavci v počastitev jubileja

Kranj — Te dni poteka 10-letnica ustanovitve Gozdnega gospodarstva Kranj in prav tolikšna doba delavskega samoupravljanja v podjetju. V prejšnji številki »Glasa« smo že poročali, kako je delovni kolektiv praznoval svoj jubilej, danes pa naj zapišemo še nekaj o športnem tekmovanju, ki so ga gozdni delavci priredili ob 10-letnici obstoja GG Kranj. Člani delovnega kolektiva so tekmovali v šahu, streljanju in kegljanju, in sicer ekipno ter posamezno. Najboljše ekipe so dobile diplome, posamezniki pa praktična darila. Zapišemo naj še, da so začetki športne dejavnosti v delovnem kolektivu GG Kranj nadvse razveseljivi in da je delovni kolektiv zainteresiran, da bi se med njihovim članstvom šport še bolj razširil.

Rezultati — šah: (6 ekip) gradbeni obrat pred obratom GG v Trziču, najboljši posameznik Milan Kolman z 8točkami; streljanje (8 ekip): obrat Trzič s 720 krogi pred upravo podjetja in transportnim obratom, med posamezniki je bil najboljši Franc Ožbald s 155 krogi; kegljanje (8 ekip): uprava podjetja 508, gradbeni obrat 491, transportni obrat 475 podrtih kegljev itd. Najboljši posameznik je bil Franc Primožič, ki je podrl 198 kegljev. — F.

Delo na gradnji farme za 400 krav molznic med Zabnico in Drulovko, ki naj bi bila gotova že jeseni, zelo hitro napreduje. Komaj je izginil sneg, že »rastejo« temelji

BODICE

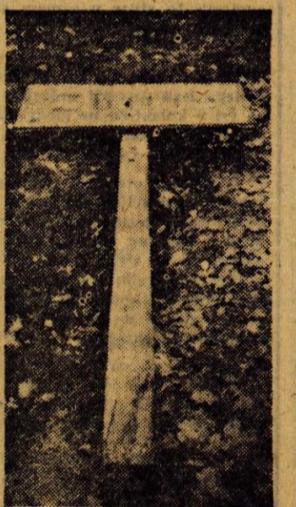
● Preteklo nedeljo sem okobalil kolo in se pogajal proti Vogljam. Kako — pravite, da sem nesodoben? Kje nekoli Boljšega prevoznega sredstva si sploh ne morete zamisliti. Človek izgublja odvisne kolograme, pa še zijala lahko prodaja med vožnjo.

In ko sem tistikrat pasel zijala, mi je oko običalo na prijetnem gozdničku pred Hrastjem. Zavil sem vanj in se strašansko razveselil. Tako čednega smetišča svoj živ dan nisem videl. Razbite steklenice, lonci, črepinje — skratka — najpestrejša izbira najrazličnejših smeti. Izletniki, ki bodo v gozdničku iskali senco, pa ne bodo tako navdušeni. Pa naj gredo drugam, saj je hoste povsod dovolj!

● Potem me je pot pripeljala na cesto Prebačevo—Voklo. Ker sem se bal, da mi na zahrbtnih kotanjah ne bi odletele vilice pri kolezu, sem si ga naložil na ramo, pa hajd proti Vogljam. Nak, da bi me kotanje sprave ob sapo... Pa vseeno ni dosti manjkalo, pa bi me ubilo. Ponekod je namreč cesta neokusno »poslikana« z debelim gramozom. Ko je pripeljal avtobus, je izpod zadnjega koleza priletel kot pest debel kamen in me zadel pod hrbtišče. Se dobro, da imam glavo

nasajeno nekoliko višje. Jej, če bi tista stvar priletela v glavo... V duhu sem že videl Marjano, kako disciplinirano stopa za mojo krsto... solze so mi stopile v oči...

● Ne toliko zaradi Marjane kot iz strahu, da se ne bi zamesila nova nesreča. Okrog novega bazena v Vogljah (tisto je menda požarni bazen) so se brezskrbno igrali otroci.

Ležeča tabla z napisom ZBILJE ob cesti Medvode—Mavčiče bi morala čimprej najti svoje pravo mesto

ci. Saj veste, kako rado jih vleče k mokeroti. V bazen so metali kamenje in zajemali vodo. Bazen je sicer zavarovan z ograjo, pa kaj, ko so bila vrata v ograji odprta. Spomnil sem se, da imam doma »žabico«. Znabit bi se dalo z njo vrata dobro zapreti. Ali pa — kaj ko bi si vaščani s skupnimi močmi nabavili tako ključavnico. Če so zbrali za televizor...

● Saj res! Menim, da bi bilo bolj koristno, če bi sobo v gasivskem domu, kjer je televizor, ogozeste odlepali, zapirali pa bi dostop k bazenu. Vsi otroci namreč ne znajo plavati. Bolje bo, če bodo gledali televizijske oddaje...

● Če je človek preveč pošten, pa res nikamor ne pride. Povedal vam bom zgodbo, vi pa potlej presodite...

Tistikrat, ko so se v Planici pogajali po veliki škakalnici, tudi midva z Marjano nisva strpela doma. Po končani tekmi sva se z množico gledavcev začela pomikati proti železniški postaji. Jedetena — gneča pa taka! Če bi me Marjana ne držala za roko, bi se prav gotovo izgubil. Tako nekako, kot so nekateri izgubljali čepice, rokavice, jopice itd. Smrečice ob poti so bile prijetno okrašene s takimi izgubljenimi predmeti. Približno tako kot novoletne jelke. Na vsem lepem mi je pogled običal na čudovitem rjavem šalu, ki je visel ob poti. Kdo neki ga je izgubil? No, pa je kmalu prišel v »dobro« roke. Neka »boljša gospa« ga je prepro-

sto in brez zadrege — ne da bi se menila za množico gledavcev — snela z veje in ga potisnila v torbo. To je storila tako mirno, kot bi bil šal njen. Veste — čisto na koncu jezika imam njeno ime, pa ga bom rajši zamožkal. Ko je Marjana videla tolikšen pohlep po tujem blagu, me je tako stiskala za roko, da imam še danes vso podpluto.

● In še sličica iz prodajalne s sadjem in zelenjavo v Prešernovi ulici v Kranju (prodajalna nasproti narodne banke). — Potrošniki so pa res čudni! Pa recite, da ni tako. Neka ženska je ondan zahtevala pomaranče. Prodajavec ji je pa ogorčen zabrusil:

»Nobenih pomaranč vam ne dam; Kar grozdje vzemite! Kaj pa mislite — še zgnilo mi bo. Če ste vi neumni, pa jaz nisem. Jaz že vem, kako se gospodari! Najprej je treba prodati tisto robo, ki se rada pokaži...«

Ženska se je za pomaranče obrisala pod nosom, jaz sem pa užival kot gospenica na solati. Pravilno! Potrošniki so pa res od sile! Vedno mislijo le nase. In zastran njih naj gre grozdje k vrugu... Ne vem, kako bi jim zabil v trde butice, da niso trgovine zaradi potrošnikov, ampak obratno. Razen tega bi morali imeti potrošniki kulturnejši odnos do prodajavcev. Pa tudi ti stega o »kulturni potrebi« naj bi ne obračali preveč po svoje.

Vas pozdravlja

VAS BODIČAR

Jutri, 11. aprila, ob 19.30 bo v Prešernovem gledališču v Kranju gostovala akademija za radio, televizijo, film in gledališče iz Ljubljane z Mollerovo komedijo Zdravnik po sili. Studentje Vide Juvanove so delo z velikim uspehom uprizorjali v Ljubljani in so nalezli tako pri kritiki kot pri občinstvu na izredno ugoden sprejem. V glavni vlogi Sganarella nastopa letošnji Prešernov nagajenec Janez Hočevar. Delo je režiral Dimitar Hristov, plesne vločke pa so študentje naštdirali pod vodstvom profesorja Pina Miakarja. Na siki: Valer (Radko Polič), Martina (Dragica Kokotova) in Luka (Muck Kristijan).

Upravni odbor Kovinsko obrtnega podjetja Kranj Jezerska cesta 40

- razpisuje delovno mesto:
1. KLJUČAVNICARSKEGA MOJSTRA za mojstra v delavnici obrata I.
  2. TRI KV KLEPARJE
  3. DVA KV KLJUČAVNICARJA
  4. DVA KV STRUGARJA

Pogoji pod 1.

Da je ključavničarski mojster z večletno prakso, lahko je tudi strojni ključavničarski mojster.

Nastop službe takoj ali po dogovoru. Plača po tarifnem pravilniku. — Ponudbe se sprejema v upravnem podjetju. — Razpis velja do zasedbe delovnega mesta.

„Vrata ostanejo odprta“

Deset negovavk bolnikov na domu med gorenjskimi družinami utira pot novi obliki skrbi za delavca in zbira izraze hvaležnosti — Med odporom in navdušenjem — Obetajo nam, da bodo zdravniki kmalu lahko vsem potrebnim bolnikom na »receptu« predpisali tudi nego na domu

»Njeno delo ocenjujem kot dobro. Za mater je lepo skrbela, jo umivala, pripravljala hrano in dajala zdravila. Bila je prijazna, da jo je imela mati rada. Zraven tega je pa še za otroka skrbela in mu pomagala pri učenju in pisanju naloge za šolo, da jo je ta vzljubil kot mamico. Bila je zelo poštena. Bili smo zadovoljni in se priporočamo, če bo potrebno. Najlepša hvala. Menim, da so take negovavke res potrebne. — A. J. Tržič

V posebnem ovitku se kopičijo izjave, v katerih se delavke in delavci, ki so bili deležni pomoči negovavk, trudijo, da bi jih kar najbolje pohvalili, se zahvaljujejo in priporočajo za v prihodnje, obenem pa

ZENE V BPT SE VEDNO NASPROTUJEJO

Nega bolnikov na domu je povzročila prve jezne obzore, ko se je o njej šele govorilo. »Nezaslišano«, so govorile nekatere žene, ko so zvedele, da sta šli dve mladi delavki na tečaj

ste družine, ki so odprle vrata negovavki in ni jih sram priznati, da so bile njihove krivične ocene prezgodnje.

Podobne so bile in so delno še tudi težave organizatorjev nege bolnikov na domu v Tekstilindusu in v Iskri. Vendar pa je dober glas o pridnosti, požrtvovalnosti,

okolje in ljudi. Za njihovo zadovoljstvo je potrebno zelo malo: občutek, da so jih ljudje radi sprejeli in da cenijo njihovo pomoč. Pri delu v glavnem nimajo težav. Pogosti so primeri, ki od njih ne zahtevajo večjih naporov. Tako je na primer pri družinah s skrbno gospodinjjo, ki pred odhodom na delo že vse pospravi in prepusti negovavki le bolnega otroka. Najtežje je, če zbolí mati in je v družini več otrok. Tedaj se meja, ki naj bi obkrožala dolžnosti negovavke, največkrat razblini in ta podela vse v hiši, kar le more v svojem delovnem času, pa še potegne ga po potrebi.

Nekaj sličic iz dela negovavk na domu naj nam posluži, da boljše spoznamo njihovo delo.

● Sedemindvajsetletna žena je morala na operacijo. Z možem nista imela sorodnikov, ki bi lahko skrbeli za dve majhni deklici, zato ju je misel na daljšo ženinovo odsotnost zelo mučila. Z veseljem sta sprejela ponudbo obratnega zdravnika, da jima dodeli negovavko. Ta je prišla v hišo že nekaj dni pred ženininim odhodom na operacijo, skrbela za otroka in opravljala nujna gospodinjska dela v treh tednih njene odsotnosti ter jo po povratku negovala. S solzami v očeh sta se mlada zakonca zahvaljevala za pomoč, kakršne se nista nadejala in jo tudi nista mogla od kod drugod pričakovati.

● Bolezen je za 14 dni odtrgala mater od otrok — najstarejši ima dobrih 6 let. Negovavka ni naltela na ugoden sprejem, otroci so se med seboj prepirali, topli, brcali in pljuvali. Niso se kaj prida menili za njene pomirjevalne besede. Nastopila je svoje delo kot gospodinja in še posebno kot vzgojiteljica. Delo je bilo težko, saj so se malčki obdelovali z vsem, kar jim je prišlo pod roke: stolčki, igračkami, posodo, vendar je bilo uspešno. Proti koncu svojega dela jih je že lahko opazovala, ko so se mirno igrali.

● Najbolj žalosten je prav gotovo spomin na mlado neozdravljivo bolnico. Bolezen jo je silno hitro uničevala. Ob vsaki najmanjši pozornosti, ki ji jo je negovavka izkazovala, se je ginjeno zahvaljevala in kar ni mogla razumeti, da tako skrbi zanjo. Zapuščila je dve majhni deklici.

VPRASANJA IN ODGOVORI OD VSEPOVSOD

Zakaj podjetja uvajajo službo nege bolnika na domu?

Izostanki z dela zaradi nege obolelega svojca predstavljajo zelo visoke številke in povzročajo ogromne stroške. Veliko delavcev nima nikogar, ki bi med boleznijo skrbel zanje. Lansko leto je na Gorenjskem zaradi tega ostalo doma 5921 delavec, ki so skupaj izgubili 20822 delovnih dni.

Koliko negovavk bolnikov na domu že imamo?

Deset. Najprej so imeli štiri pri obratni ambulanti jeseniške Zelezarne. Te so začele z delom februarja 1961 in imajo službo najboljše vpeljano. V lanskem letu so sledile še tovarne Iskra, Tekstilindus in BPT, ki imajo po dve negovavki.

Kako se odražajo uspehi te nove službe?

V Zelezarni so lansko leto ugotovili več kot polovico manj izostankov zaradi boleznij svojca kot pred tremi leti. Zgovorna je tudi

primerjava teh izostankov iz posameznih podjetij, čeprav na njihovo oblikovanje vplivajo še nekateri drugi vzroki: v Zelezarni z več kot 7000 delavci so lansko leto zaradi nege izgubili 1579 delovnih dni, v Tekstilindusu, kjer je le polovico toliko zaposlenih, 1579, v Bombažni predlinici Tržič, kjer se število zaposlenih še enkrat prepolovi, so izgubili okoli 1200 dni.

Ali je omenjena služba le domena večjih podjetij?

Nikakor ne. Prav sedaj potekajo razgovori, da bi nego bolnikov na domu organizirali pri vseh zdravstvenih domovih in bi bila tako dostopna prav vsem potrebnim bolnikom. V BPT, kjer negovavk zaradi omenjenega odpora ne morejo polno zaposliti, se bodo verjetno že v teh dneh dogovorili z zdravstvenim domom, da bodo zdravniki dodeljevali negovavke tudi delavcem iz drugih podjetij.

Kakšni so pogoji za dobro negovavko?

Glede kvalifikacije ni posebnih zahtev. Vse imajo tečaj za nego bolnikov na domu. Pomembna je sposobnost prilagajanja. Hitro morajo vedeti, kam so prišle in kaj morajo narediti. Razen tega seveda ne smejo biti brez ostalih lastnosti, ki pri ljudeh vzbujajo zaupanje in naklonjenost.

Kaj sodi med njihove delovne naloge?

Če je otrok bolan, morajo skrbeti zanj, mu skuhati, dajati zdravila in podobno. V družini, v kateri zbolí gospodinja, skušajo nadomestiti vrzeli, ki z njeno boleznijo nastanejo: kuhajo, pospravijo in še negujejo bolnico. Pranje velike žehnte, temeljito čiščenje stanovanja in druga večja gospodinjska dela so pri tem izzveta.

Kako sodijo o negovavkah v družinah, kjer so se že zadrževale?

Prav povsod razmetujejo s pohvalami na njihov račun. Priročni. Če je kje potrebna ponovna pomoč negovavke skoraj vedno zahtevajo tisto, ki je pri njih že

Starši male Idice iz Tržiča, ki je zbolela za oslovskim kašljem, se sami prosili obratnega zdravnika, da jim dodeli negovavko. Triletna Ida in negovavka bolnikov na domu Silva Karpucelj se poznata šela nekaj ur, a očitno je, da se že dobro razumeta

bila, kar je lepo priznanje.

Ali so v veljavni kakšni predpisi v zvezi z nego bolnika na domu?

Vsebuje jih novi pravilnik o načinu uveljavljanja pravic do zdravstvenega varstva. V prvem odstavku 22. člena piše: Pravico

do dopusta zaradi nege obolelega družinskega člana ali porodnice je zavarovana oseba upravičena zahtevati le tedaj, če izbrani zdravnik presodi, da za nego ne zadošča pomoč zdravstvenega osebja ali laične negovavke.

M. Sosič

Marija Kemperle v Stražišču nadomešča obolelo ženo in v dopoldanskem času, ko je mož na delu, skrbi za dve deklici. Zalotili smo jo pri obešanju plenick

za laično nego bolnikov. »Sedaj nam bodo vzeli še to pravico, da negujemo svoje otroke, kadar so bolni! Tujka ne bo hodila v naša stanovanja!« Protestno pismo, ki je odločno nastopilo proti taki službi, je podpisalo 300 delavk. Bilo je ubrano predvsem na eno stvarno: mati — bolan otrok, pozabljalo je na to, da tudi matere in drugi družinski člani obolevajo in največkrat ni v dobronem delu dneva nikogar, ki bi jih negoval ali pa nadomestil pri njihovih domaših opravilih. »Odpornikemu gibanju« se odpovedujejo vse ti-

znanju, prijaznosti in drugih odlikah negovavk opravil že z marsikaterimi predsodki in nasprotovanji.

DELOVNO MESTO Z RAZLIČNIMI HIŠNIMI STEVILKAMI

Najtežji je vedno prvi dan pri družini, ko se ne poznamo razmer, pravijo negovavke, ki iz tedna v teden ali celo v krajših razdobjih menjajo svoje delovno mesto, se vedno znova prilagajajo in navajajo na novo

znanju, prijaznosti in drugih odlikah negovavk opravil že z marsikaterimi predsodki in nasprotovanji.

Jeseniške negovavke bolnikov na domu so si nabrale že največ izkušenj: dobrih in slabih. V dnevih ko njihova pomoč ni potrebna v nobeni družini delavcev Zelezarne, si razen drugih opravkov vzamejo čas tudi za pomenek in izmenjavo izkušenj. Na sliki: Rozka Dakskofler, Angelca Draksler, Vida Veihar in Franja Jasnč

Naša humoreska

Zlepa ne boste našli človeka, ki bi doživel toliko grozljivih dogodkov kot državljani Siratka. Zgodba, ki vam jo bom povedal tokrat, pa po grozljivosti presega celo tisti pripetljaj, ki je na natečaju za »Najbolj grozljivo zgodbo« navrgel Siratki prvo nagrado.

Da boste zgodbi lažje primerjali, bom na kratko povedal tudi nagrajeno storijo. — Siratka je odšel na silvestrovanje — to pot z ženo. Ob prvi priložnosti pa se ji je izmuznil in se nekontrolirano vrvel v vrtnice »sladkega življenja«. Da bi dosegel tisto mero pozabljenja, ki dela človeka absolutno nezrelega, je pridno praznil kozarce. In ko se je začela noč nagibati proti jutru, mu je zamegljen pogled občital na neki ženski. Tako znana se mu je zdela...

»Srček... hik... nekje sva se že srečala... hik... jo je ogovoril. »Pa ne vem, kje je to bilo. Dlje ko vas gledam... hik...«

Neznanka mu je nekaj rekla, česar pa Siratka ni čisto dobro razumel.

»Ni dvoma... hik... poznam vas po glasu,« jo je hotel prepričati z opletajočim jezikom.

Potem ga je ženska povabila s seboj na dom. In velikemu pričakovanju je sledilo iztreenjenje, za njim pa je prišlo razodetje: njen dom je bil tudi njegov dom!

Tu se pravzaprav šele začne grozljiv del zgodbe v obliki ženinih represalij, ki pa jim je Siratka stoično kljuboval, Siratka, ves napet kot struna, požira kriminalni roman »Mrtvec v hladilniku«. (Značilno za obdobje pralnih strojev in hladilnikov!)

S pridržanim dihom bere: »... in ko je Williams odprl hladilnik, se je pod njegove noge zavalilo truplo mlade lepoticke.«

Siratka je z obžalovanjem vzdihnil (To stori vselej, kadar umirajo lepoticke) in se zdrznil. Zdajci ga je obšel občutek, kot da se krvava drama nadaljuje onstran tanke stene — v sosedovi kuhinji. Na uho mu je udaril zvenket črepin, nato je nekdo prevrnil stol. Potem tekanje po kuhinji, sopenje in grgrajoči glasovi. Natanko tako kot bi se ruvala dva moža.

»Zapri vrata, da ne pobegne!« je sunkovito opedel sosed. Nato tresk z vrat. »To je dejal svoji ženi,« je ves vznemirjen mislil Siratka. »Prekleti hudič!« je zahrplo onstran stene. »To pot mi ne uideš. Daj nož!«

»Nikar, Alfred,« je z zadržanim glasom zahlipala žena.

»Pusti ga živeti! Meni na ljubo... Popusti, zadavil ga boš!«

»Prav to hočem,« je sikal Alfred. »Se znorel bom; zato pa — on ali jaz!«

In spet ropot, topi udarci, zvenket črepinj...

»Ti, nekoga ubijajo!« je strahoma izdaval Siratkova žena. Strah ji je pobral z obraza poslednjo kapljico krvi.

»Pšt... molči!« je siknil Siratka in si z dlanjo obrisal mrzel pot. »Poslušaj...!«

»Nocoj ali nikoli!« se je spet oglasilo. Ampak to ni bil Alfredov glas. »Nocoj obračunamo,« je nadaljeval neznanec z glasom ostrim kot britev.

»Svarili smo te, ti pa — v brk si se nam smejal! Končajmo to ostudno zadevo...!«

»Prizanesite mi! Pustite me živeti...!«

Ob tem novem glasu, ki je prosil za življenje, sta se Siratkova v grozi zgrabila. Stala sta ob zidu in se krčevito oklepala.

»Tak stori nekaj!« se je prva zavedla Siratkova. »Nekoga bodo ubili. Pokliči milico! Tak zgnani se...!«

Klecajočih nog se je Siratka opotekel proti telefonu. Kot

norčav je supal številčnico telefona, vmes pa je kričal: »Halo! Halo! Kriminalna služba! In onkraj telefonske žice so se po vrsti oglašali: gasivci, porodničnica, prodajalna srečk, mlekarina, muzej, otroški vrtec... Naposled je priklical kriminalni oddelek.

»Halo... Halo...« je tulil v slušalko. »Ubili me bodo! Se pravi — onega bodo ubili... Na pomoč! Morivci! Da... da... Livada št. 13.«

Pet minut pozneje je sirena avtomobila varnostne službe pritegnila zavijanju vetra in gume so zavriskale pred stanovanjskim blokom št. 13. Trije kriminalisti so planili v poslopje in se zagodili med stanovavce, ki so se prestrašeni začeli zbirati na stopnišču. Siratkova sta agentom pokazala vrata sosedovega stanovanja.

Vrata so se odprla in na pragu se je pojavil sosed Alfred v krvavem predpasniku, in v krvavi pesti je tiščal okrvavljen nož.

»Prepozno!« sta kriknila Siratkova, agenti pa so se poglali v kuhinjo.

»Kaj se dogaja pri vas?« je rekoč vprašal agent in uprl oči v prestrašenega Alfreda. Njegova žena, ki je pravkar pomivala okrvavljeni pod, je planila pokonci.

»Zaj... zajca sem zaklal. Je jecjal sosed. »Oglodal mi je nove čevlje, pa me je ujezilo...!«

»Jaj, kako se sprenevedal! Nikar mu ne verjemite!« je planila Siratkova. »Več jih je bilo. Z možem sva jih razločno slišala. Kje pa je zdaj tisti, ki je prosil: 'Prizanesite mi! Pustite me živeti!' Kje ga imate?«

V naelektreno vzdusje je zdajci udaril glas radijskega napovedovavca: »Poslušali ste radijsko slušno igro 'Pustite me živeti.' Besedilo je privedil...«

In tako je bil umor na Livadi št. 13 pojasnjen.

Zadnje dejanje drame pa se je odvijalo pri Siratkovih.

»Reva strahopetna!« je z morivsko prezirljivim glasom prhnila Siratkova. »Brž se mi spravi v posteljo! Greš in mi nakopljesh tak škandal...«

»Ampak, saj jaz nisem...«

»Molči, tepec! Bova že jutri obračunala...«

Kljub temu pa priznajte, da je druga zgodba bolj napeta kot prva. In kdo jo je zamešil? Projektant, ki si je vtepel v glavo tako tanke predelne stene. — SK.

»Zaj... zajca sem zaklal. Je jecjal sosed. »Oglodal mi je nove čevlje, pa me je ujezilo...!«

»Jaj, kako se sprenevedal! Nikar mu ne verjemite!« je planila Siratkova. »Več jih je bilo. Z možem sva jih razločno slišala. Kje pa je zdaj tisti, ki je prosil: 'Prizanesite mi! Pustite me živeti!' Kje ga imate?«

V naelektreno vzdusje je zdajci udaril glas radijskega napovedovavca: »Poslušali ste radijsko slušno igro 'Pustite me živeti.' Besedilo je privedil...«

In tako je bil umor na Livadi št. 13 pojasnjen.

Zadnje dejanje drame pa se je odvijalo pri Siratkovih.

»Reva strahopetna!« je z morivsko prezirljivim glasom prhnila Siratkova. »Brž se mi spravi v posteljo! Greš in mi nakopljesh tak škandal...«

»Ampak, saj jaz nisem...«

»Molči, tepec! Bova že jutri obračunala...«

Kljub temu pa priznajte, da je druga zgodba bolj napeta kot prva. In kdo jo je zamešil? Projektant, ki si je vtepel v glavo tako tanke predelne stene. — SK.

»Zaj... zajca sem zaklal. Je jecjal sosed. »Oglodal mi je nove čevlje, pa me je ujezilo...!«

»Jaj, kako se sprenevedal! Nikar mu ne verjemite!« je planila Siratkova. »Več jih je bilo. Z možem sva jih razločno slišala. Kje pa je zdaj tisti, ki je prosil: 'Prizanesite mi! Pustite me živeti!' Kje ga imate?«

V naelektreno vzdusje je zdajci udaril glas radijskega napovedovavca: »Poslušali ste radijsko slušno igro 'Pustite me živeti.' Besedilo je privedil...«

In tako je bil umor na Livadi št. 13 pojasnjen.

Zadnje dejanje drame pa se je odvijalo pri Siratkovih.

»Reva strahopetna!« je z morivsko prezirljivim glasom prhnila Siratkova. »Brž se mi spravi v posteljo! Greš in mi nakopljesh tak škandal...«

»Ampak, saj jaz nisem...«

»Molči, tepec! Bova že jutri obračunala...«

Kljub temu pa priznajte, da je druga zgodba bolj napeta kot prva. In kdo jo je zamešil? Projektant, ki si je vtepel v glavo tako tanke predelne stene. — SK.